

21 Radical

COTIDIAN INDEPENDENT • SIBIU

Anul II
(CCIL)
Nr. 220
Joi,
10
octombrie
1991
3 lei

Sătulul nu crede celui flămînd

Ca urmare a celei de-a patra mineriade bra-vii noștri politicieni (de mai toate culorile și nu-anțele) sînt teribil de frămîntați de imaginea României în „lumea bună”, adică în Occident. Această preocupare este laudabilă. Dar...

Dar să nu uita domnii politicieni de viața noastră cea de toate zilele. Sub ceaușescu viața ne-a fost cenușie, tristă și apăsătoare. Sub Iliescu & compania, viața noastră a devenit pestriță, agitată și mizerabilă. Atît de trîmbițată Reformă a fostul guvern de „unicate” ne-a adus în pragul sărăciei. S-a spus în Occident că eșecul demisionatei echipe guvernamentale s-a datorat faptului că nu a știut să explice necesitatea reformei și a politicii de austeritate decurgînd obligatoriu din aceasta. O.K. Numai că primul an de Reformă — incomplet explicată — ne-a adus în stare de K.O.! Prefurile din ce în ce mai mari (la toate materiile prime și produsele, și la aproape toate resursele energetice și servicii) au căzut asupra noastră ca o „grindină oțelită”, ingenun-

chindu-ne. Și nu de explicații avem acum nevoie, ci de un efort de firav semăn cu situația se va îmbunătăți. Că, făcîndu-și efectul, legea cererii și ofertei va duce la scăderea unei părți a prețurilor. Însă în economia noastră de bilci, prețurile tot cresc și iar cresc, oferta tinzînd să scadă ex reperițiune. În special în ceea ce privește alimentele și materiile prime. Desigur, piața este inundată cu fel de fel de mărfuri străine, atrăgătoare, strălucitoare, dar mai toate niște flecustețe.

În vremea asta Președintele ales, „academicianul” Bîrlădeanu, ex-prim-ministrul și actualul prim-ministru, liota de politicieni care se inghesuie să intre în viitorul guvern ne țin lecții de democrație, ne dau sfaturi, ne îndeamnă să facem și să dregem. Pe de altă parte mai marii lumii ne muștră și ne pun condiții, uitîndu-se la noi ca la niște ciudățenii.

Nici nu-i de mirare: niciodată, dar absolut niciodată, sătulul nu-l crede pe cel flămînd.

Ovidiu TOMULEȚIU

Catastrofa incertitudinii

În viață există un moment în care, la fiecare om se trezește acea predispoziție pentru un proces al conștiinței, indiferent de structura sau formația sufletească.

Privind în urmă, deasupra bucuriilor efemere și a necazurilor inerente, există ceva care te apasă și-ți întuneacă orizontul cunoașterii, sub forma unor întrebări fără răspuns:

„Cum s-ar fi putut supraviețui inefabilului comunist cu conștiința curată”? În condiția știută și obligată, impusă de un sistem bestial și odios, pentru minciună, ticăloșie, pentru compromisul murdar, pactul cu diavolul, similar operei lui Goethe în „Doctorul Faust”.

Problema devine pe efort de

interesantă pe atît de actuală, oamenii zăbindu-se într-o atmosferă de suspiciune, neîncredere, marasm general și insatisfacție personală. Să încercăm o departajare de atitudini:

— O primă categorie este dominată de egoism, avînd sentimentul permanent al nevinovăției (vezi cazul Nicolăi întru mulți alții) disprețuind orice precept moral; sînt pragmatici, sfidînd naivitatea celor onesti. Să fie oare aceștia cei care au asigurat reușita în alegeri a neocomunistilor?

— Urmează cei care printr-o educație aleasă, indife-

(continuare în pag. a II-a)

Arh. L. NICULIU

Satul NOUL, metehne vechi

Noul... Numele acestui sat pare a fi o glumă amar-răutăcioasă.

Ulița principală e de fapt o ripă, biserica evanghelică e ca și părăsită (în sat au mai rămas doar 3 familii de sași), iar în căminul cultural se află depozitată o parte din cantitatea de grîu cuvenită foștilor cooperatori ai CAP Roșia — Ferma Noul. Grîu care nu se va împărți pînă la încheie-

rea campaniei agricole. Campanie care, ca mai în toată țara, se poate prelungi pînă la... paștele calilor, după cum merg (adică stau) lucrurile.

În rînd cu toate aceste situații este și aprovizionarea „Magazinului sătesc”. Vinzătoarea, d-na Novac Veronica, ne spune: „Nu intră nici dracu’ în sat din cauza drumului (ripa... principală, ce străbate satul de sus în jos, ca o rană purtîndă, n.n.). Marfa este adusă cu mașina doar pînă la intrarea în sat. De acolo este descărcată în căruțe. Dar fiecare din căruțași nu-ți vine pe degeaba... În totdeauna primim alimente în cantități mai mici decît necesarul. La zahăr restanțele sînt de acum trei luni. Uleiul l-am dat la liber, îi drept, în schimb orez, grîs, ca și petrol, n-am mai primit de un an. Țigările le primim pe repartiție: 3 cartușe de „Carpați” și 3 cartușe de „Bucegi”. S-au vîndut foarte repede”. Intervine unul din cei cîțiva săteni aflați în magazin: „Le-o și scumpit și nici nu ne trimiț”. D-na Novac completează: „Țigările „Camel” și „Asos” stau nevîndute. Rar vînd cîte un pachet. Cine își permite să fumeze așa ceva?” Un hîtru zice: „Cu țigările o vrut să ne facă domni, da’ cu satul, nu!” Întrebăm de chibri-

(continuare în pag. a III-a)

CUGETUL ZILEI

„Popoarele își au vîrstele lor deosebite și ceea ce se potrivește într-o vîrstă, nu le mai prinde într-alta”.

EMINESCU

A fost Casa de Cultură a Studenților. Apoi a fost Casa de Cultură a Tinerețului. În prezent este în administrarea Fundației pentru Tineret în colaborare cu studenții. Așa cum este și firesc într-un oraș ca Sibiu aflat pe calea reîntineririi de cînd a devenit centru universitar.

Foto: Iulian PREDĂ

Scrisoare din S.U.A (I)

STIMAȚI EDITORI

Alăturat este un articol, pe care eu l-am scris și sper să vă placă. Este punctul de vedere al unei americance despre România. L-am scris înainte de sosirea minerilor la București. Acum nu mai cred că cea mai mare problemă a României este proasta conducere... Mă întreb dacă nu este vorba de o revenire a fascismului. Atmosfera de tea-

mă s-a instalat din momentul în care s-au murmurat prima dată cuvintele „sosesc minerii”. Mă întreb dacă minerii nu s-au transformat cu începere din 1990 în legionari. Mă întreb de ce Iliescu a acceptat demisia lui Roman pe motiv de incompetență — se pare că ar fi fost mai normal să demisioneze el și în principal oamenii din guvern și televiziune, care au purtat discuții cu minerii. Este uimitoare

diferența față de evenimentele din 13-15 iunie 1990.

Sper să găsiți articolul interesant. Vă mulțumesc pentru timpul și generozitatea acordată și îmi cer scuze pentru întârzierea cu care v-am trimis articolul.

Cu sinceritate Elisabeth Walsh, studentă la School for International Training; Vermont, SUA

(Continuare în pag. a II-a)

BIBLIOTECA
ASTRA
SIBIU
ASTRA sau
Academia Română?
(II)

În opinia istoricului american Keith Hitchins, PETITIUNEA NAȚIONALĂ aprobată cu atîta fervoare pe Cîmpia Libertății de la Blaj în 3/15 mai 1848 reprezintă: „cea mai comprehensivă și puternică expunere a aspirațiilor românești alcătuită pînă la acest timp și în esențialitatea ei a înzestrat mișcarea națională cu programul pentru următoarea jumătate de veac. Bărnuțiu și susținătorii lui (...) nu au justificat mai mult cererile lor pe baza dreptului istoric sau pe temeiul patentelor imperiale ci, mai degrabă, pe principiul crezută de ei a fi universal valabil: drepturile naturale ale omului. Ei au extins acum aceste drepturi, subsumate lozincii: „libertate, egalitate, fraternitate”, de la indivizi la întreaga națiune”.

Structurat pe luciditate și pragmatism, acest program politic elaborat într-o epocă marcată de profunde mutații dar și reculuri ideologice avea să pună implicit și bazele unei revigorări spirituale. Mîntuirea vine de la și prin cultură — iată „calea cea regală” prin care se putea începe regenera-

(continuare în pag. a IV-a)
Dorin GOGĂLEA

Au reclamanții A. P. C. A. vreo șansă?

APCA este Asociația pentru protecția cumpărătorilor de autoturisme, care se găsește în proces cu Guvernul, Ministerul de Finanțe și Com-auto-sport.

Dacă se ține seama de ceea ce, cu luni în urmă a afirmat dl. Petre Roman la televizor, șanse după această afirmație, nu sînt, dl. Petre Roman considerînd sumele depuse la CEC de cumpărătorii de autoturisme drept OPTIUNI și nu contracte. Realitatea este că dl. Prim Ministru a fost greșit informat de către consilieri și de aceea nu are dreptate, depunerile populației pentru cumpărarea de autoturisme s-au făcut și se fac în conturi curente personale la care se acordă o dobîndă mică, indiferent de perioada de timp cît banii stau, pînă la ridicarea autoturismului, deoarece s-a motivat că se asigură avantajul cumpărării unui autoturism, situație pe care cumpărătorii au acceptat-o. Sumele depuse nu reprezintă instrumente propriu-zise de economisire, întrucît titularul le dă o destinație, pentru atingerea unui anumit scop. În acest caz, unitățile CEC efectuează numai operații de caserie pentru bazele de desfacere ale Comautosportului (fost IDMS), eliberînd o chitanță

care ține loc de contract. Dat fiind caracterul temporar al acestor depuneri, legiuitorul a prevăzut acordarea la aceste sume, a unor dobînzii mai mici.

Depunerea banilor la CEC se face prin completarea unui imprimat intitulat BULETIN DE VARSĂMÎNT, pe care se menționează PENTRU AUTOTURISM și se trece Contul 8000, cont stabilit pentru întreaga țară, eliberîndu-se o chitanță CEC cu suma depusă pe numele titularului. De asemenea CEC-ul mai eliberează un formular CEC în care se menționează suma depusă și: Beneficiar IDMS-ul, cît și un extras de Cont cu această sumă pe care aplică o ștampilă pe care cu litere mari scrie „DUPĂ 30 ZILE DE LA RIDICAREA AUTOTURISMULUI, VĂ RUGĂM SĂ VĂ PREZENTAȚI LA CEC PENTRU ÎNCASAREA DOBÎNZILOR CUVENITE”. În baza acestor documente, IDMS-ul confirmă cumpărătorului luarea în evidență, face programarea și prevede elauza că livrarea se va face în funcție de data achitării (deoarece în vechiul regim era voie a se depune și suma parțială, cu completarea ulterioară, pînă la suma costului cu amănuntul a Daciei Standard de

70000 lei) și posibilitățile de livrare ale fabricilor, întocmind comunicări individuale pentru a se prezenta la magazinul IDMS în termen de 5 zile de la primirea invitației respective pentru a-și ridica autoturismul. Se menționează că în caz de neprezentare se va face o nouă reprogramare. Menționînd că prețul cu amănuntul pentru autoturismul Dacia 1300 Standard a fost stabilit prin H.C.M. nr. 2368/22.XII.1969 și aprobat de Ministerul de Finanțe cu nr. 2502/29.XII.1969 și că aceasta nu putea constitui o simplă depunere la CEC, sau o opțiune așa cum susțin cei interesați în problemă, deoarece nu ne-am înscris pe o simplă listă ca pentru un televizor color, pentru un frigider etc., fără a-l achita. Depunerile pe contul 8000, cont cu destinație specială înseamnă, totuși, o convenție, un contract al cumpărătorului cu furnizorul, o dovadă că marfa a fost achitată de către cumpărător la prețul cu amănuntul, stabilit de 70 000 lei. Nu există nici o țară din lume unde pentru un obiect achitat, obiectul să nu poată deveni proprietatea cumpărătorului și să nu fie distribuit acestuia de îndată sau în cel mai rău caz ulterior. Prin achitarea autoturismului, în conformitate cu prevederile Art. 1295 Cod Civil, vînzarea în documente întocmite (menționate mai sus) este perfectată între părți, iar proprietatea autoturismului este de drept strămutată cumpărătorului, deoarece s-a îndeplinit obligația față de IDMS, în calitatea de cumpărător (Art. 1361 Cod Civil). Obligația vînzătorului (IDMS-ul) de a pune obiectul achitat la dispoziția cumpărătorului, revine în mod implicit și prin acceptarea sumei, mai ales cînd aceasta a fost făcută pentru cumpărarea unui autoturism, pentru care cumpărătorul a acceptat să primească cea mai mică dobîndă, cu toate că livrarea se făcea după mulți ani de așteptare.

În drept, există un principiu, cînd două părți discută și-și manifestă dorința, de a efectua un schimb, între ele intervine un ACORD DE

(continuare în pag. a IV-a)

Președintele Asociației,
Ing. CHITĂSCU ȘTEFAN

Ililian PREDA

Despre proiectul legii învățămîntului

Este greu de stabilit o ierarhie a legilor din punct de vedere al importanței lor pentru țară, dar în mod cert Legea învățămîntului ocupă un loc de prim rang pe o asemenea listă. Viitorul și sănătatea spirituală a poporului nostru depind nemijlocit de ea. Conferința Sindicatelor Independente FRĂȚIA a înaintat redacției noastre un apel, pe care îl supunem atenției dumneavoastră și la care subscriem în totalitate.

(M.G.)

A P E L

Filiala „FRĂȚIA”, Sibiu, în numele Federației Profesorilor din România, face un apel la toate cadrele didactice să supună dezbaterilor proiectul de lege a învățămîntului publicat în ziarul „Dreptatea” din 24.09.1991. Tot cu această ocazie rugăm în numele Federației stabilirea poziției Sindicatului de învățămînt al județului Sibiu față de Federația Profesorilor din România. Pentru relații și informații, vă așteptăm la sediul filialei „Frăția”, din B-dul Victoriei nr. 10 Sibiu.

PREȘEDINTE FILIALA,
Dan Mihaela

Catastrofa incertitudinii

(Urmare din pag. 1)

rent de condiția socială din care provin, au înțeles că nu mai pe calea binelui, cinstea, onorarea și credința pot impune dreptatea și corectitudinea. Este greu de spus cîți au fost sau mai sînt așa, aparente înșeală, dar sigur mulți dintre aceștia, supuși terorii și presiunilor terifiante, în clipele de deznădejde și-au făcut cele mai îngrozitoare complexe, buimăciti de indiferența unui Dumnezeu parcă absent.

— În sfîrșit rămîn martirii și eroii dispăruți, uitați sau nerespectați cum se cuvine.

Extinzînd sfera de analiză la occidentalul elogiât sau orientul fanatic, prin comparație, argumentele nu sînt mai convingătoare, avînd și ei problemele lor de caz.

În acest context, observînd clar dezorientarea perioadei pe care o parcurgem, în care religia nu reușește să-și impună prin cler, morala divină, se pune foarte serios problema salvării măcar a generațiilor tinere de la CATASTROFA INCERTITUDINII care există.

Ar fi mai presus de orice, datorită celor care conduc destinele noastre, să stăvilească răul care generează haos, obscurantism, venalitate și pericolul apocaliptic; și asta pentru că asistînd la dezastrul spiritual actual te simți uneori descumpănit și nedumerit în fața triumfului aparent al nemerniciei!

ȘTIFT

• Unul dintre multe proverbe ale „boboșului” (citativ. Iliescu) nostru spune: „Cine nu are bătrîni să-și cumpere!”

Sînt curios, dacă domnul Bîrlădeanu, alias Bardenko, ar fi scos la licitație, care ar fi prețul de strigare și cine l-ar achiziționa.

Eu aș oferi 10 lei de hîrtie; mai mult pentru baston! Poate în locul lui, al bastonului, să obțin un Brucan și un Marțian (de asta mai pămîntean, nu extraterestru) plus un baston de poli-milițian care, oricum, este mai practic. Cine dă mai mult!?

Marius Albin MARINESCU

„Fotografia&video“

O nouă apariție editorială ce umple un gol în domeniul Fotografiei și Video (aparatură și creație) în România. Numărul 1/1991 al revistei inaugurează o nouă serie a Buletinului Informativ al Asociației Artiștilor Fotografi (A.A.F.) din România, care a fost transformat într-o revistă, așa cum era această publicație în urmă cu 60 de ani, dar adaptată la perioada în care trăim.

Obiectivul echipei redacționale este realizarea unei reviste care să informeze atât despre latura artistică cît și despre elementele tehnice ale tandemului fotografie—video.

Revista este membru fondator al T.I.P.A. (Asociația Europeană a Presei pentru Tehnica Imaginii) care acordă premii în fiecare an pentru cele mai bune produse ale unei categorii (aparate foto reflex, aparate foto compact, pelicule fotosensibile, camere video, tehnologie / design / inovație tehnologică).

Alegerea celor mai bune produse pe clasă, se face din toată gama produselor de pe piața mondială. Aveți deci posibilitatea să fiți la curent cu ultimele noutăți în domeniu, citind revista „FOTOGRAFIA & VIDEO”.

Noua publicație își propune de asemenea trecerea în revistă a expozițiilor de Artă Fotografică organizate în țară și în străinătate.

Redacția revistei FOTOGRAFIA & VIDEO organizează împreună cu Asociația Artiștilor Fotografi din România un permanent concurs de Artă Fotografică destinat tuturor pasionaților de imagine fotografică.

Adresa revistei este: FOTOGRAFIA & VIDEO, C.P. 1—223; 70700 București.

Fotografia & VIDEO
Revista Asociației Artiștilor Fotografi din România
Nr. 1 (1991) Septembrie 1991
Sibiu, ROMÂNIA

Fotografie și libertate

concursul nostru

LUNA FOTOGRAFIEI LA PARIS

Premiile TIPA

1991-1992

Scrisoare din S.U.A. (I)

(urmare din pag. 1)

SCRISOARE DESCHISĂ
CITITORILOR ZIARULUI
„21 — RADICAL”
DIN SIBIU

Dragi cititori,

Cu cîtva timp în urmă am avut șansa de a vizita Sibiu și redacția ziarului „21 — RADICAL”, împreună cu dl. Holhoș și dl. Nicolae de la Alianța pentru Pace din România. Sibiu este un oraș absolut minunat cu arhitectură foarte frumoasă, cu atmosferă prietenoasă, cu oameni deosebiți. Editorul ziarului „21 — RADICAL” mi-a sugerat să scriu un articol pentru ziar despre felul cum eu, ca americană, văd România. Am fost de acord și am promis că voi scrie.

Despre ce să scriu? M-am întrebat apoi. „Politică? Economie? Mediu înconjurător? Pace?” Nu m-am putut decide decît acum. Voi scrie despre toate patru, dar presată de un subiect care m-a obsedat de la sosirea mea aici cu patru luni în urmă. Un lucru mi se pare ciudat în România — oamenii au o dublă personalitate. Stăm de vorbă la

o cafea cu un român sau vizitîndu-i locuința — acestea sînt momentele în care îmi place cel mai mult de români. Sînteți cei mai drăguți și ospitalieri oameni, pe care i-am întîlnit, cu care te poți înțelege foarte ușor. Amabilitatea americană este superficială, cea românească este reală, sînteți oameni cu adevărat buni. Dar în momentul în care trebuie să cumpăr ceva sau merg la bancă, românii, pe care îi iubesc atît de mult, se transformă în monștri. Mă îngrozesc momentele în care trebuie să merg să scot banii de la bancă. O mică mulțime de vreo 40 de indivizi se înghesuie în jurul intrării în ceva ce seamănă a coadă. Sînt acolo oameni, care vor să schimbe valuta în lei și invers, iar într-un fel sau altul trebuie să-mi croiesc drum să ajung în bancă fără a provoca un scandal... dar nu întotdeauna reușesc, mereu cineva începe să strige la mine în timp ce îmi blochează intrarea. Ce poate face un pacifist în aceste condiții? Nu pot să mă supăr pe români pentru „dubla lor personalitate”. Coada din fața Băncii înaintază foarte încet datorită teribilului mod de a lu-

cra din interior: o coadă pentru a obține chitanța tranzacției, o altă coadă pentru a face tranzacția propriu-zisă, ...totul în timp ce funcționarii lucrează suplimentar la niște hîrtii cu aspect cît se poate de oficial, dar inutil. Simpla necesitate de a schimba bani, se transformă într-un chin de o zi întreagă. În magazine toți se înghesuie pe lângă teșghele să poată vedea ce produse se găsesc. Dacă dorești să vezi un produs de aproape, trebuie să-l înșpîri pe vînzător să-ți aducă obiectul. Dacă te hotărăști să cumperi, trebuie să semnalizezi vînzătorului să-ți facă o chitanță, apoi să stai la o coadă pentru a plăti, apoi înapoi la teșghea să-ți primești cumpărătura. Nu e de mirare că are loc o schimbare de personalitate. Vînzătorul muncеște în plus, plimbîndu-se de la client la produs și invers și în general este prost dispus iar tu, ca client trebuie să fi înfigăreț pentru a-ți face cumpărăturile. Eu, o americană, am învățat la București, că doar pasărea gălăgioasă își obține viermii.

Cu sinceritate Elisabeth
Walsh

(traducere M.G.)

S.R.I., fotbal, Brucan

Televiziunea Română ne-a bucurat intelectul și sufletul, marți seara, într-un mod mai mult decât specific.

Mai întâi Conferința de presă a domnului Virgil Măgureanu, directorul SRI, în care ca de obicei nu ne-a fost dat să aflăm mai nimic. S-au detașat doar intențiile bune ale SRI în privința folosirii forțelor USLA: o dată pentru a interveni în momentul în care s-a aflat că minerii au sechestrat un cefarist (dar decât să-și riște pielea lor mai bine au riscat-o pe-a cefaristului) și a doua oară pentru a apăra Parlamentul (dar când s-au trezit ei să intervină n-au mai avut loc de minerii). Noroc cu parlamentarii care au știut cum să-și scape singuri pielea. Cam atât. A da! Și ne-a mai fost dat să aflăm ceva: „câștile de minerii au circulat și sub alte capete decât ale lor”. Asta da informație SRI!

După partida de fotbal a urmat partida BRUCAN—HAMZA, câștigată net de primul. Iată câteva faze din gândirea social-politică a domnului Brucan: „În preajma evenimentelor recente Puterea nu s-a comportat strict democratic” (n.n. — noi am spune că nu s-a comportat în nici un fel). „Partidele politice trebuie să renunțe la metodele de forță pentru răsturnarea puterii”. „Succesul noului guvern va fi numai printr-o temporizare a reformei. După părerea mea terapia de șoc nu are șanse în România”. „Factorul social nu trebuie ignorat în aplicarea reformei, nu se poate face reformă împotriva lui”. „Eu cred că la alegerile viitoare nici un partid politic nu va mai obține majoritatea și salvarea României va fi un guvern de uniune națională”.

„Lumea politică este nemulțumită de TV. Campionatul Mondial de Fotbal este mai interesant decât o ședință a Camerei”. „Oamenii politici ar trebui să apară la TV numai dacă au ceva de spus. Uite, Iliescu și Roman apar cam des”. Ceea ce nu se întâmplă cu dl. Brucan.

„E scris adânc!”.

Natalia DROG

George Coșbuc — 125 de ani de la naștere

I-a fost dat lui George Coșbuc (20 sept. 1866—9 mai 1918) să reprezinte, la nivelul cel mai de sus, clasicismul românesc poetic și spiritual. Spre deosebire de reprezentanții clasicismului european occidental, care au pornit, categoric, de la clasicismul antic, în mod direct sau prin intermediari, Coșbuc a avut ca punct de plecare literatura, viziunea și mentalitatea populară românească. De la bun început, el — ca un rapsod popular, scriind în manieră populară, până la identificarea creației sale cu folclorul aflat în fază de proces — s-a gândit la un epos românesc, nu eroi-comico-satiric, precum Budai-Deleanu, ci ca o sinteză a viziunii populare românești asupra existenței. Nu avea să realizeze, din acest proiect, decât secvențe, referitoare la viziunea asupra raportului dintre om și natură, asupra vieții și morții, unele „fragmente” devenind capodopere ale poeziei române, cum este balada Nunta Zamfi-

rei. Și, venind vorba de cea mai cunoscută creație poetică a lui Coșbuc, trebuie subliniat că viziunea sa împlinită într-o desăvârșită, echilibrată, creație clasică, mergând până la armonia detaliului și a versificației, nu a fost de la început una total clasică, deoarece, în forma inițială, cea publicată în Tribuna din Sibiu, balada debuta în pură manieră populară, ca și Luceafărul lui Eminescu, („A fost ce-a fost / De n-ar fi fost / Nu și-ar avea povestea rost”), adică, mai degrabă romantică decât clasică. Personajele acestei creații se comportă și vorbesc protocolar și ritualic, repetând experiențe străvechi de viață și cultură, ele, adesea, sint deghizate, ascunzându-se în spatele limbajului lor, deci având o existență în / și prin limbaj.

Coșbuc este un mare poet român al lirismului obiectivat și al poeziei ocazionale. Asociația celor două sintagme nu este nemotivată. Lirismul lui Coșbuc — a observat, mai întâi Călinescu, — se realizează în structuri poetice dramatice în mici scenete, în care dialoghează personaje. Poetul în prea puține rânduri vorbește la persoana întâi, optînd pentru persoana a treia, el, ea. Așadar, caută roluri, el deghizându-se, în personajele sale, pe care le reprezintă, ca rapsod, și ale căror sentimente și idealuri le cîntă. Deci, își obiectivează lirismul, cîntînd sentimentele unei colectivități: „Sînt suflet din sufletul neamului meu / Și-i cînt bucuria și-amarul”. În acest punct,

poezia sa devine ocazională, o poezie ocazională deloc forțată, căci ocazia exterioară, impusă de lirismul său obiectivat, consună perfect cu ocazia interioară a unui suflet crescut din „sufletul neamului”. Coșbuc e clasic și fiindcă repetă fapte existențiale, creînd, odată cu / și prin poezia sa, o lume, o utopie, conformă unei lumi creată și recreată înfinit de mentalitatea colectivă. În acest act de recreare și de identificare a eu-lui individual cu un eu colectiv descoperim soriginea poeziei și a mecanismului poeziei lui Goga. Numai că, pe cînd Coșbuc a cîntat ce a fost și cum a fost, Goga a cîntat ce este pentru ce va fi / veni.

Dincolo de aceste aspecte ale marii poezii clasice coșbuciene, va trebui subliniată și motivată, mai mult decât s-a făcut pînă acum, cultura clasică a poetului, în care, ca și în cazul culturii eminesciene, își dau întâlnirea Orientul și Occidentul.

El a îndreptat, mai întâi, poezia sa spre Viață (cultură, mentalitate și viziune populară românească), pentru ca, în partea a doua a activității, să îndrepte aceeași poezie, spre Carte. Ni se pare esențial acest traseu, care face din Coșbuc un mare învățat român, motiv, și acesta, pentru Academia Română să-l coopteze ca membru. Cei doi vectori nu ni se pare că atenuează clasicismul creației lui Coșbuc, ci că-i sporesc complexitatea și coerența.

Dr. G. NISTOR

Satul Nou, metehne vechi

(Urmare din pag. 1)

te și ce preț au. Un alt hitru (hotărît lucru, în ceea ce privește hazul de necaz sătenii din Noul) sînt la înălțime; pe cînd cu alte cele ale vieții sînt sub nivelul mării) remarcă: „Chibritule astea de 30 de lei pachet” is tare proaste. Mai bine cumpărăm brichete!”

Ne interesăm de celelalte mărfuri. Iar d-na Novac ne spune cu năduf: „Marfa se vinde greu la prețurile de acum”. I: cerem exemple. Iată-le: 50 lei kg de biscuiți, 52 lei borcanul (de cca. 1/2 kg) cu gem de prune, 38 lei borcanul cu compot de cireșe, 46 lei compotul de piersici, 36 lei borcanul (cca. 800 g) cu salată de sfeclă, 600 lei sticla cu whisky „The Adventure”.

Trecem la raionul dulciuri. (Vînzătoarea insistă ca numele să nu-i apară în ziar. Îi respectăm dorința). Pe rafturi, marfă este suficientă. Dar în puține și sărace sortimente. Iar atît d-na vînzătoare cît și sătenii (zvonurile se răspîndesc foarte repede. S-a aflat de venirea noastră și lumea s-a strîns buluc) se plîng că e foarte scumpă. O halviță 11 lei, o „Eugenia” 8 lei, o napolitană „Mioara” 12 lei. „Ți-e mai mare rușinea să vinzi așa

ceva. Nici nu se cumpără mai mult de o napolitană din astea într-o zi întreagă”, ne spune vînzătoarea. Mai departe: 286 lei cutia cu batoane de napolitane (15 batoane într-o cutie), bomboane cu ciocolată „Anemone” 64 lei cutia. Nu se vînd. În magazin sînt la vedere cîteva navete cu suc. Sătenii ne potopesc cu remarcile: „E apă dulce, domne!” „12 lei sticla de suc neacidulat, ce-i asta?” „Stă aici de o lună, că nu-l ia nimeni!” Și oamenii revin la ofurile lor: „Tigările („Midwest”, n.n.) is cu 70 lei pachet! Să aducă de ălea de care ne permitem!” „O încărcat magazinul cu vizi-chi și „Camel”, da' de unde bani?” „Că tărița o scumpit-o ăia de la „Sibiana” de la 4 lei la 6 lei kg, da' laptele tot cu 11 lei l. i ni-l plătește!” „Cînd ni l-o plăti!”

Ne întresăm despre piine. Am pus degetul pe rană. „Pită primă puțină. O dată pe lună. Anul trecut ne aducea de 3 ori pe săptămînă piine de la brutăria din Roșia. Se aduce cu căruța peste deal. 400 de pite, 35 lei pita de 2,4 kg”. „De cînd cu legea fondului funciar ne aduce rar pită...” Desigur, nu datorită legii fondului funciar li se aduce rar piine sătenilor din Noul. („Noul” ce? Că toate-s vechi

și colbuite, inclusiv necazurile oamenilor). Buba este că Noul nu are brutărie. Iar grîul în mare parte este în holdă, nerecoltat. Din vina cui? Aici e aici. Numai că această hîbă face obiectul altui articol.

Ovidiu TOMULEȚIU

S. O. S.

Despre civilizație se poate vorbi, în ultimul timp, tot mai rar în burgul nostru. Și asta datorită, pe de o parte, celor care distrug, cu bună știință, bunuri care sînt ale tuturor locuitorilor orașului, iar pe de altă parte sînt direct răspunzători cei care ar trebui controlați de autoritățile locale, să schimbe și să repare ce s-a stricat dar, sub imperiul nepăsării și convinși că oricum își vor lua leafa, nu o fac. Din aceste cauze, iată, în imaginile alăturate, starea jalnică în care a ajuns și parculețul de la intersecția dintre Șoseaua Alba Iulia și str. Morilor. Băncile își plîng una alteia de milă. Pînă nu de mult, aici își depăneau oamenii, într-un cadru frumos, puținele clipe de relaxare din viață. Acum trec pe lîngă parc și oftează... Bănci rupte, gunoaie, cîini vagabonzi, nimic nu îmbie la meditație, cum ar fi normal. În timp ce unii s-au cățarat în fotolii căldute, în care, imaginile o dovedesc, stau degeaba...

Gabriela BALAN
Foto: Iulian PREDA

Mica publicitate

PIERDERI

• Furat iapă, murgă, cu căruță, din parcare „CIBIN”, iapă, are la piciorul drept pînteni. Aducătorului bună recompensă. Adresați: LACĂȚAR DUMITRU — sat Rușciori nr. 251, com. Șura Mică, jud. Sibiu. (5083)

VINZĂRI-CUMPARĂRI

• Casă cu grădină de vinzare, pe valută. Adresați: SCHEMP AUGUST, str. Teilor nr. 3, Sibiu. (5074)

• Vind casă, pe valută, în Selimbăr, nr. 348, compusă din 2 camere și bucatărie, precum și una cameră și bucatărie cu gaz metan, 2 grăjduri, șură, curte mare și grădină de 1100 mp, vizibilă între orele 9—17. (5055)

• Vind Dacia 1310 TK, adusă din Germania — 80000 km, fabricată 1986, piese Renault, stare excelentă 3300 DM sau în lei, TV Grundig superior foarte bine întreținut. Tel. 710 86, după ora 15.00. (5081)

• Cumpăr pian coadă scurtă, telefon 810 88. (5081)

DIVERSE

STAR SIB vă invită la Istanbul. Plecări în 12 și 19.10. a.c., preț negociabil și avantajos. Tel. 149 44 și 442 51. (5059)

ASOCIAȚIA FAMILIALĂ „IZVORUL” Sibiu, aduce la cunoștință onoratele cliențe că are oțet de 9 grade la litru, cu sticlă tip apă minerală, la schimb. Program: luni—vineri de la orele 16—20. Telefon 324 05. Adresa: Lucian Blaga nr. 7 (fost Lilly Paneth) lângă spitalul CFR Sibiu. (5079)

• Societatea comercială HERMES își începe cursurile din 14 octombrie 1991, con-

form programului afișat la Școala Generală nr. 6. (5056)

ARCE — Filiala Teritorială angajează prin concurs inginer energetic sau electrotehnic, tehnician energetic sau electrotehnic. Informații la telefon 476 57 sau la sediul filialei, str. Dorului nr. 19, Sibiu. (5082)

Salon coafor LIDO, str. Nicolae Iorga, bl. 54, ap. 5 (lângă Școala Generală nr. 6 — Hipodrom) prin Mariana Pădrut (de la Coafor Cedonia) și Livia Giobanu, vă oferă servicii prompte de coafură, manichiură și pedichiură avînd program zilnic, între orele 12—20, sîmbătă și duminică, închis. Vă puteți programa la telefon 924/2 18 06. (M.P.)

MATRIMONIALE

Tînăr intelectual frumuse, doresc cunoștință cu fete de religie greco-catolică între 24—30 ani și între 1,60—1,70 m înălțime, în vederea căsătoriei. Informații: C.P. 279, O.P. 1, Sibiu. (5078)

DECESE

• Regretăm profund încetarea din viață a mătusei noastre,

ANA CĂTĂNICIU
Nepoții: Angela, Sanda, Doru și Nelu cu copiii. (5076)

• Regretăm, cu durere în suflet, încetarea din viață a cununatei și mătusei noastre, ANA CĂTĂNICIU
Cumnata Maria și nepoții Puiu și Roswita cu copiii. (5077)

Multe lacrimi și flori pe mormîntul micuțului
HUȚULEAG ALEXANDRU
— 7 luni —
Părinții și bunicii (5080)

ACALMIE. Zagreb — 8.10 — După ce Comunitatea Europeană a anunțat că-și suspendă sancțiunile economice, o acalmie neașteptată s-a instalat, după debutul războinic de luni. În încercarea de consolidare a acestei acalmii, partea croată a început negocieri cu forțele federale iugoslave. Croația a avertizat că un armistițiu permanent nu poate fi menținut atîta timp cît trupele federale nu se retrag de pe teritoriul său. Comandantul militar desemnat să ducă tratative, a cerut ridicarea asedierii și a promis

Sport... Sport...

FOTBAL

În etapa a VIII-a a Campionatului Diviziei Naționale A, s-au înregistrat următoarele rezultate:

F.C. Brașov—F.G. Bacău 3—0
Dacia Unirea Brăila—Oțelul Galați 1—2

Gloria Bistrița—A.S.A. Tg. Mureș 2—0

F.G. Argeș—Dinamo Buc. 0—1
Univ. Craiova—Petrolul Ploiești 0—0

Steaua—Corvinul 2—0

Polii. Timișoara—Sportul St. 1—0

Farul—F.C. Inter 1—0

În „Cupa Mondială” la Rugby: Canada—România 19—11.

o anchetă care va elucida cine se face vinovat de bombardarea Zagrebului, inclusiv a Palatului Prezidențial, deoarece aceasta n-a fost autorizată de Comandantul Suprem al Armatei.

Forțele federale, au cerut Ungariei, permisiunea de a se retrage cu tancurile și tehnica de război, blocate în Slovenia și Croația, pe teritoriul ungar; li s-a răspuns că această problemă este de competența parlamentului maghiar. Aflat într-o vizită în Germania Milan Kucan a declarat: nu vrem ca recunoașterea independenței noastre să fie întîrziată de luptele din Croația. Slovenia și-a ales o monedă națională. Deocamdată, nici o țară nu se grăbește să-și deschidă ambasadă atît la Liubliana cît și la Zagreb, deși se așteaptă ca primele să fie statele baltice desprins de URSS, urmate de Austria care are „relații speciale”, istorice cu cele două republici.

Consiliul Europei a suspendat cooperarea cu Iugoslavia, care se rezumă la: schimburi culturale, schimb de informații, program de formarea juriștilor.

• CENTRUL ATOMIC SECRET DIN IRAK, a fost descoperit de inspectorii ONU, la 60 km sud de Bagdad într-o zonă nebombardată pe timpul războiului.

A fost descoperit vestitul tun uriaș, „arma secretă a lui Hussein” cu o lungime de 150 m și avînd calibrul de 1000 mm, cu bătăie de 620 km, care putea lovi Tel Avivul.

• NOUL PRESEDINTE AL REPUBLICII HAITI, a fost ales de parlament, în persoana judecătorului suprem al țării.

• AL OPTULEA TURNEU ÎN ORIENTUL APROPIAT, al șefului diplomației americane, J. Baker începe sîmbătă. El va cuprinde: Egiptul, Israelul, Iordania și Siria. Atît Israelul cît și O.E.P. sînt hotărîți să participe la viitoarea Conferință de pace.

Clubul de jazz

Vineri, 11 octombrie a.c., ora 19, fanii de jazz vor putea urmări partea a doua a MEMORIALULUI MILE DAVIES. Prezintă Gabriel Albrecht. Pe cei care încă nu știu li informăm că actualmente CLUBUL DE JAZZ este găzduit de barul din incinta Casei de Cultură a Tineretului

Sibiu din str. Mitropoliei nr. 30.

TANTRA YOGA

Azi, 10 octombrie, ora 18, la sala Studio a Casei de Cultură se va desfășura CONFERINȚA, însoțită de proiecție de diapozitive, cu tema „TANTRA YOGA — aspecte ale sexualității”.

Au reclamanții A.P.C.A. vreo șansă?

(urmăre din pag. a II-a)

VOINTĂ, care nu este altceva decît un contract. Un acord de voință a intervenit și între IDMS (prin intermediul CEC-ului) și cumpărător, cînd acesta din urmă a acceptat să achite suma pretinsă, iar

cel dintîi să livreze marfa aferentă acestei sume. Aceiași principiu menționat pretinde că niciuna din părțile care au încheiat contractul să nu modifice, pe parcurs, clauzele acestuia, decît dacă între ele a intervenit un nou acord.

De ce, după revoluție sau după scumpirea lor nu s-a introdus, această gogoriță mult trimbiată, cu titlul de contract, subliniat de dl. Petre Roman, care în anul 1985 a cumpărat un OLCIT-CLUB, fără de contract, fără vechime la CEC, fără număr de ordine la IDMS, numai pe bază de aprobare preferențială dată de Ana Mureșan?

Cu ce cumpărătorii sînt vinovați că acest imprimat nu s-a introdus de către aceia care astăzi îl solicită? S-o spunem pe cea dreaptă că un Contract nu putea conține în plus pe lîngă elementele existente la CEC și IDMS decît: titlul de contract și un element în plus, data livrării autoturismului pe care vînzătorul IDMS-ul, nu ar fi putut niciodată s-o respecte.

În plus mai este vorba de alte abuzuri regretabile deoarece datorită procesului s-a trecut la jocul Hotărîrilor date de Guvern, întrucît atît H.G. 1109/23 octombrie 1990, 293/1991 și 464/5 iulie 1991 s-au anulat între ele, rămînînd pînă la urmă valabilă prima, deși fusese anulată de a doua, iar a treia a anulat-o pe a doua. În niciuna din aceste hotărîri care s-au referit la noile prețuri ale autoturismelor, nu s-a putut și nici nu s-a menționat nimic cu privire la ceea ce s-a susținut verbal, adică aplicarea retroactivității scumpirii autoturismelor, făcută de la 1 noiembrie 1990, și cu 10 ani în urmă, adică de la 1 ianuarie 1981 pînă la liberalizarea prețurilor.

Prin măsura impusă de Guvern de a se aplica retroactivitatea cu 10 ani în urmă, nu s-a făcut altceva decît să se aplice practica fostului dictator, care abuzînd de puterea pe care o deținea, a obligat pe cetățeni la plata retroactivă a locuințelor procurate din fondurile statului.

ASTRA sau Academia Română?

(Urmăre din pag. I)

rea morală a neamului românesc din Transilvania.

Cu prilejul unei dizertații la serbările jubiliare de 75 ani ale liceului „Andrei Șaguna” din Brașov — 29 iunie 1925 — prof. univ. dr. Onisifor Ghibu arăta: „La 6 decembrie 1860, cînd s-au făcut la Sibiu primii pași pentru înființarea Asociației, la București nu exista nici Universitate, deschisă abia la 1864, nici Academia, organizată ca atare abia la 1879, după ce la 1866 fusese proiectată ca o simplă „Societate literară” iar la Iași abia în acele zile se înfiripa, cu profesori în majoritate ardeleni, Universitatea”.

În ziua binecuvîntată de ÎNTEMEIERE A ASTREI, mentorul ei spiritual Andrei Șaguna aduce în atenția generală plejada unor necunoscuți cărturari fără de care opera de redescoperire națională nu ar fi fost posibilă. Cuvintele arhierului sînt pline de virtute morală: „Astfel de bărbați naționali binemeritați pentru cultura literaturii române și cultivarea poporului

român am avut și noi pînă acum, și li avem și astăzi prețutindeni, pe unde se află națiunea noastră. Așa dară, aducerea aminte de acești bărbați români binemeritați recomand eu Asociațiunii”.

Cine erau ei pînă la acea dată? Gheorghe Lazăr, Florian Aaron, Eftimie Murgu, D. Bofimca, P.M. Cămpăneanu, Ioan Maiorescu, Nifon Bălășescu, Dionisie Romano, Simion Bănuțiu, Ștefan Micu, A. T. Laurian, Al. Papiu-Ilarian, Iosif Hodoș și alții alții care n-au pregetat să cultive cugetul, să îmbărbăteze aspirațiile cele mari și neîmplinite ale românilor.

Se bucură ASTRA, din perspectiva celor 130 de ani de la întemeiere de a fi prima societate culturală națională de rang ACADEMIC?

Documentele istorice, relațiile ocazionate de evenimentele timpului, declarațiile de principii, statutele „Asociațiunii” conduc la concluzia că ASTRA are toate atuurile morale și culturale de a fi recunoscută — IPSO FACTO — drept prima academie națională românească.

ARGUMENTE:

a) — TEZELE lui GEORGE BARIȚIU. În 21 martie 1861, la Sibiu, este convocată o conferință prezidată de Andrei Șaguna cu scopul compunerii statutelor ASTREI, fiind prezentate patru proiecte de statute redactate de A. Șaguna, G. Barițiu, T. Cipariu și I. Pușcariu. Cîștig de cauză îl are Ioan Pușcariu, aspect semnalat în memoriile sale.

Barițiu reia o parte din idei sub forma unor teze intitulate „Prepozițiunile destinate spre a se elabora și după împrejurări spre a se premia” — de fapt un program de activitate academică concretizat în: redactarea unui compendiu din istoria Transilvaniei, lucrări despre etnografie și folclor, întemeierea unei colecții de balade populare, editarea „e manuale școlare, bazele unei colecții de inscripții romane, alcătuirea unui compendiu de medicină populară, studii științifice privind flora Transilvaniei. Istoria națională trebuia restituită prin tipărirea manuscriselor lui Gh. Șincai și Samuil Micu aflate în arhivele vieneze. Aspect deosebit de relevant: se propune cercetarea arhivelor și colecțiilor existente în bibliotecile de peste Carpați.

Se poate constata astfel existența unui program de acțiune practic, capabil să recupereze, să salveze de la uitare și pierdere părți din tezaurul spiritual național românesc.

Redactor șef: TRAIAN SUCIU

PROGRAMUL TV

JOI, 10 OCT. 1991

10.00 Actualități • Meteo.
10.20 Calendarul zilei. 10.30 Super Channel • La Sept
• Canal France Internațional. 12.30 Ora de muzică.
13.30 Oameni de lîngă noi.
14.00 Actualități • Meteo.
14.20 Telescoală. Cursuri de limbi străine. 14.55 Fotbal: Rapid — Electroputere Craiova Transmisiune directă de la stadionul Giulești. 16.50 Mu-

zica pentru toți. 17.00 Știri. 17.05 Forum. 17.35 Tele-discul muzicii populare. 17.55 Virstele peliculei. 18.40 Reporter '91. 19.05 Serial științific. 19.30 Desene animate. 20.00 Actualități. 20.35 Sport. 20.45 Studioul economic. 21.10 Film serial: „Dallas”. Ep. 64. 22.15 În fața națiunii: Partidele politice. 23.00 Cronica Parlamentului • Actualități. 23.35 Stadion. 0.00 Recomandări din program.